Regionshuset
Viborg

Sundhedsplanlægning
Præhospital og beredskab

Skottenborg 26
DK-8800 Viborg
Tel. +45 8728 5000
afdelingsmail@regionmidtjylland.dk
www.regionmidtjylland.dk

Holdbarhed og overførbarhed til danske forhold i forbindelse med engelsk artikel om sammenhængen mellem afstand og dødelighed for akutte patienter

Dato 18.12.2007
Erika Frischknecht Christensen
Tel. +45 8728 4476
erika.christensen@stab.rm.dk

I maj 2007 offentliggjorde det ansete engelske tidsskrift Emergency Medicine Journal artiklen: The relationship between distance to hospital and patient mortality in emergencies: an observational study".

Artiklen står ret alene med et resultat, som tyder på øget dødelighed i forhold til afstand til hospital. Flere andre undersøgelser dokumenterer god effekt på overlevelsen, hvis patienterne bliver kørt til et hospital med de nødvendige specialer og behandlingsmuligheder, selvom det ikke er det nærmeste hospital. Det gælder blandt andet patienter med alvorlige hovedskader og andre alvorligt kvæstede, patienter med blodprop i hjertet og patienter med blodprop i hjernen.
Den engelske artikel anerkender disse undersøgelser, og stiller ikke spørgsmålstegn ved deres konklusioner.

Årsager til øget dødelighed

Artiklen er ikke entydig i forhold til årsagerne til den øgede dødelighed.
Eksempelvis er den uklar i sin vurdering af, om den øgede dødelighed eventuelt kan skyldes, at de patienter, der bliver transporteret længst, også er mere syge og dermed i større risiko for at dø.
Det er også uklart, om forskellen i dødelighed skyldes, at der er forskel på, hvor gode de hospitaler er, som patienterne bliver bragt til.

Betydning af præhospital indsats

Den engelske artikel tager selv forbehold for, at den præhospitale indsats stort set kun består af transport af patienten. I artiklen står der blandt andet:

> "Changes in performance in recent years or new policies that have changed to both increase distances and either improve care at the more distant facilities or improve the effectiveness of prehospital care could attenuate the potential effect of increased journey distance upon

mortality."

Eller kort på dansk: Bedre behandlinger på hospitalerne og bedre præhsoptial indsats, kan modvirke den potentielle risiko for øget dødelighed ved længere afstande.

Konklusionerne i den engelske artikel understøtter, at det er vigtigt med en udbygget præhospital indsats, hvis der bliver større afstand til hospitalet. Anbefalingen er i øvrigt i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Den præhospitale indsats i Region Midtjylland

I Region Midtjylland vil man fremover kunne tilkalde akutbiler med en anæstesilæge i hele regionen. En anæstesilæge vil netop kunne hjælpe den gruppe af patienter, som ifølge den engelske undersøgelse er mest udsatte. Det vil sige patienter med alvorligt vejrtrækningsbesvær som følge af eksempelvis KOL eller astma.
I de mest alvorlige tilfælde kan ambulancelægen – akkurat som anæstesilægen på hospitalet – bedøve og intubere patienten og lægge patienten i respirator i ambulancen.
Patienter med kraftige blødninger, eksempelvis fra maveregionen, vil ambulancelægen kunne væskebehandle indtil patienten er fremme ved hospitalet. Den intensive behandling begynder altså længe før, patienten når hospitalet.

En MTV (Medicinsk Teknologivurdering) af lægebilen på Djursland, viser, at patienterne får hjælp af en speciallæge ca. 45 min. tidligere, når der er tilkaldt en lægebil samtidig med ambulancen sammenlignet med de øvrige ambulancekørsler.

Med regionens akutplan bliver den præhospitale indsats yderligere styrket, da visitationen bliver bemandet med sundhedsfagligt personale. Dermed vil man mere præcist kunne sende den rette hjælp, og den rette hjælp vil kunne nå hurtigere frem.

Kilder:

- Notat fra Erika Frichsnecht Christensen af 29. november 2007
- "The relationship between distance to hospital and patient mortality in emergencies: an obesrvational study" Emergency Medical Journal 2007; 24:665-668
- "Evaluering af lægebil og udrykningslæge på Djursland", rapport fra MTV-enheden og datamangaement-enheden, Afdelingen for Folkesundhed, Århus Amt, 10. august 2005
- "Dødelighed efter alvorlig tilskadekomst før og efter etablering af et traumesystem i Århus", af Erika Frichsnecht Christensen og Torben Krabbe Laustrup m.fl., Ugeskrift for Læger 3. november 2003 s. 4296-4299
- "A Comparison of Coronary Angioplasty with Fibrinolytic Therapy in Acute Myocardial Infarction", af Henning R. Andersen m.fl. for "the DANAMI-2 investigators", The New England Journal of Medicine, august 2003, vol. 349 no. 8 s. 733-42
- "Afstand koster menneskeliv", debatindlæg af Lotte Jakobsen i Berlingske Tidende 27. november 2007, magsinet s. 8
- "Dødsrisikoen stiger ikke med afstanden" debatindlæg af Annemarie Bondegaard Thomsen, overlæge, Rigshospitalets Traumecenter og Troels Martin Hansen, overlæge, leder af lægeambulancen Århus m.fl. den 4. december 2007, magasinet s. 11
- "Retningslinier for præhospital og interhospital transport af hjertepatienter", juni 2007, udgivet af Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin og Dansk Cardiologisk Selskab